

Pasirengimas Europos Vadovų Tarybos susitikimui (2013 m. birželio 27–28 d.). Europos veiksmai siekiant kovoti su jaunimo nedarbu

2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento rezoliucija „Pasirengimas Europos Vadovų Tarybos 2013 m. birželio 27–28 d. susitikimui. Europos veiksmai siekiant kovoti su jaunimo nedarbu“ (2013/2673(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos komunikatą „Jaunimo galimybių iniciatyva“ (COM(2011)0933),
 - atsižvelgdamas į klausimą Komisijai, į kurį atsakoma žodžiu, ir į kartu pateiktą Parlamento 2012 m. gegužės 24 d. rezoliuciją dėl Jaunimo galimybių iniciatyvos¹,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 5 d. Komisijos komunikatą „Jaunimo užimtumo didinimas“ (COM(2012)0727),
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl iniciatyvos „Jaunimo garantijos“²,
 - atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos 2013 m. vasario 7–8 d. susitikimo išvadas,
 - atsižvelgdamas į Tarybos 2013 m. vasario 28 d. rekomendacijas dėl iniciatyvos „Jaunimo garantijos“ sukūrimo,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 12 d. Komisijos komunikatą „Jaunimo užimtumo iniciatyva“ (COM(2013)0144),
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl migrantų integracijos, jos poveikio darbo rinkai ir socialinės apsaugos sistemų koordinavimo išorės aspektų³,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi 2013 m. balandį darbo neturėjo 23,5 proc. ES jaunimo: rodiklis skiriasi nuo 7,5 proc. Vokietijoje ir 8 proc. Austrijoje iki 62,5 proc. Graikijoje ir 56,4 proc. Ispanijoje, o tai rodo didelius geografinius skirtumus;
- B. kadangi 8,3 mln. jaunesnių negu 25 metų amžiaus europiečių nei dirba, nei studijuoja, nei dalyvauja mokymuose; kadangi šie skaičiai toliau didėja, taigi rizikuojama, kad bus prarasta karta;
- C. kadangi iš itin pažeidžiamų sluoksnių kilusiems jaunuoliams gresia didesnis pavojus pasitraukti iš švietimo ir mokymo sistemos neįėjus aukštesnio viduriniojo išsilavinimo;

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0224.

² Priimti tekstai, P7_TA(2013)0016.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0092.

- D. kadangi 15 proc. vaikų nebaigia mokyklos ir neįgyja viduriniojo išsilavinimo, o 10 proc. ES piliečių gyvena namų ūkiuose, kur nė vienas narys neturi darbo;
 - E. kadangi pirmieji požymiai, kad jaunuolis greičiausiai nebaigs mokyklos, yra ženklas, iš anksto įspėjantis apie tai, kad kartojasi skurdo scenarijus;
 - F. kadangi apskaičiuota, kad 2011 m. ekonominiai nuostoliai dėl jaunimo pasitraukimo iš darbo rinkos siekė 153 mlrd. EUR, o tai atitinka 1,2 proc. ES BVP; kadangi tai didelė socialinė ir ekonominė našta;
 - G. kadangi švietimo ir mokymo politika gali atlikti gyvybiškai svarbų vaidmenį kovojant su didelio masto jaunimo nedarbu ir tvirtai remiant integravimąsi ir dalyvavimą; kadangi būtina skirti didesnes investicijas profesiniam rengimui ir mokymui, įtraukimui į mokymosi įstaigas, aukštajam mokslui ir moksliniams tyrimams; kadangi įgūdžių tobulinimas itin svarbus norint žmones parengti kokybiškoms darbo vietoms sektoriuose, kuriuose darbo vietų daugiau, pvz., ekologiškoms darbo vietoms, taip pat darbui informacinių ir ryšių technologijų (IRT) ir priežiūros sektoriuose;
 - H. kadangi, nepaisant apskritai didelio jaunimo nedarbo, tam tikruose, pvz., IRT ir sveikatos priežiūros, sektoriuose vis sunkiau į laisvas darbo vietas pritraukti kvalifikuoto personalo;
 - I. kadangi šiuo metu įvairių sričių politika, daranti poveikį jaunimui, vystoma neįtraukiant tų, kuriems tai rūpi, ir kitų suinteresuotųjų šalių;
 - J. kadangi ypač krizės metu pasiteisino kai kuriose valstybėse narėse taikoma dvejopa profesinio mokymo ir programų akademiniam ir profesiniam laipsniui įgyti derinio sistema, nes pagal ją ypatingas dėmesys skiriamas praktiniams įgūdžiams – dėl to jaunimui buvo lengviau įsidarbinti ir jaunimo nedarbo lygis buvo žemesnis;
1. teigiamai vertina tai, jog Europos Vadovų Taryba pripažino, kad jaunimo užimtumas svarbus Europos gerovei; ragina Europos Vadovų Tarybą ir Komisiją dėti daugiau pastangų siekiant kovoti su jaunimo nedarbu – tai būtų dalis platesnės iniciatyvos, skirtos socialinėms teisėms skatinti ir socialinės pusiausvyros nebuvo problemai Europos Sąjungoje spręsti; pabrėžia, kad Europos Parlamentas atidžiai stebės pažangą ir žiūrės, ar įgyvendinamos žadėtosios priemonės, ypač susijusios su iniciatyva „Jaunimo garantijos“;
 2. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares vadovautis teisėmis pagrįstu požiūriu į jaunimą ir užimtumą; pabrėžia, kad ypač krizės metu neturi būti rizikuojama jaunimui skirto darbo kokybe ir kad didžiausias dėmesys turi būti skiriamas pagrindiniams darbo standartams, taip pat kitiems su darbo kokybe susijusiems standartams;
 3. pažymi, kad vis labiau didėja įvairių valstybių narių vidaus problemų masto skirtumai, ypač kalbant apie užimtumą ir konkrečiai apie socialinius rodiklius, susijusius su jaunimu; ragina ES nedelsiant imtis veiksmų ir išspręsti šios disproporcijos problemą vadovaujantis Europos semestro nuostatomis;
 4. atsižvelgdamas į tai ragina Komisiją sukurti bendrus socialinių investicijų rodiklius, pirmiausia susijusius su jaunimo nedarbu;
 5. primygtinai tvirtina, kad neatidėliotiną jaunimo nedarbo problemą galima išspręsti gerinant bendras ekonomines sąlygas, pvz., stiprinant paslaugų bendrąją rinką ir

skaitmeninę ekonomiką, skatinant prekybą pagal laisvosios prekybos susitarimus, taip pat skatinant MVĮ ir mikroįmonių interesus ir kartu užtikrinant socialines teises; pabrėžia, kad ilgai veiksmingiausia kovos su nedarbu priemonė bus tvarus ekonomikos augimas; be to, tiki, kad specialios priemonės, kuriomis ypatingas dėmesys skiriamas jaunimui, yra svarbios, tačiau pagrindinis uždavinys tebėra užtikrinti, kad ES galėtų pasikliauti tvirta, konkurencinga ir šiuolaikiška ekonomika; teigiamai vertina trumpalaikes ir vidutinės trukmės laikotarpio investicijas, pvz., „Jaunimo užimtumo iniciatyvą“, taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad stokojava ilgalaikių struktūrinių priemonių ir kad nevykdomos būtinos reformos siekiant, kad kai kurių valstybių narių švietimo sistemos galėtų atremti ateities iššūkius ir kad būtų užtikrintos galimybės įsidarbinti;

6. pabrėžia, jog svarbu šalinti esamas tarpvalstybinės gamybinės praktikos, stažuočių ir internatūros kliūtis, kad jaunimui būtų užtikrinta geresnė galimybių mokytis dirbant pasiūla ir paklausa, ypač pasienio regionuose, taip pat stiprinti pensijų, darbo ir socialinės apsaugos teisių perkėlimo visoje ES tvarką ir skatinti savanorišką jaunimo judumą kartu atsižvelgiant į protų nutekėjimo riziką; taip pat ragina Komisiją ir valstybes nares imtis visų būtinų veiksmų siekiant užkirsti kelią protų nutekėjimo reiškiniui, t. y. taikyti ilgalaikes priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad didelė dalis dirbančių aukštą kvalifikaciją įgijusių asmenų liktų savo bendruomenėse arba grįžtų į savo kilmės valstybes nares ir kad šių valstybių narių ekonomika atsigautų ir perspektyviai augtų;
7. ragina Komisiją parengti rekomendacijas dėl to, ar esama ekonominio pagrindo nustatyti vienodo dydžio bedarbio pašalpą ES atsižvelgiant į ankstesnę bedarbio darbo užmokestį;

Jaunimo garantijos

8. palankiai vertina 2013 m. vasario 28 d. Tarybos rekomendaciją dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo; ragina visose valstybėse narėse skubiai įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvą; pabrėžia, jog Jaunimo garantijų iniciatyva negarantuoja darbo, tačiau yra priemonė, užtikrinanti, kad visi darbo neturintys ES piliečiai bei teisėti gyventojai iki 25 metų amžiaus ir jaunesni kaip 30 metų neseniai aukštąjį mokslą baigę asmenys gautų kokybišką darbo, tęstinio mokymosi ar praktikos pasiūlymą per keturis mėnesius nuo tos dienos, kai tapo bedarbiais arba baigė formaliojo švietimo įstaigą; ypač pabrėžia tai, kad Jaunimo garantijų iniciatyva turėtų veiksmingai pagerinti nedirbančio ir nesimokančio jaunimo padėtį;
9. ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti aiškius Jaunimo garantijų iniciatyvos tikslus ir rodiklius, kad būtų galima veiksmingai išmatuoti ir įvertinti šios iniciatyvos poveikį; pabrėžia, kad rengiasi atidžiai stebėti valstybių narių veiksmus, kurių jos imsis siekdamas, kad Jaunimo garantijų iniciatyva būtų sėkminga, taip pat ragina jaunimo organizacijas nuolat pateikti Europos Parlamentui valstybių narių veiksmų tyrimo rezultatus;
10. pažymi, kad Jaunimo garantijų iniciatyvą reikėtų papildyti kokybės užtikrinimo sistema siekiant, kad profesinis mokymas ir siūlomos darbo vietos užtikrintų atitinkamą atlygį, darbo sąlygas, sveikatos ir saugos standartus;

Bendrijos parama

11. palankiai vertina tai, kad naujai Jaunimo užimtumo iniciatyvai numatyta 6 mlrd. EUR ir ragina juos skirti jau pirmaisiais daugiamečių finansinės programos metais, kad būtų

skubiai sprendžiamos jaunimo nedarbo problemos ir įgyvendinta Jaunimo garantijų iniciatyva; atkreipia dėmesį į tai, kad Tarptautinė darbo organizacija nustatė, jog Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo euro zonoje išlaidos sieks 21 mlrd. EUR, todėl ragina persvarstant daugiametę finansinę programą persvarstyti skirtas lėšas siekiant jas padidinti; palankiai vertina tai, kad jaunimo garantijų reikalavimus atitinkanti grupė dabar apima jaunesnius kaip 30 m. amžiaus asmenis;

12. palankiai vertina siūlomą Europos mikrofinansų priemonės „Progress“ tęsinį, kuris įtrauktas į 2014–2020 m. socialinių pokyčių ir inovacijų programą, nes tai ir jaunimui vertinga priemonė, kurią taikant siekiama kurti naujas, tvarias ir kokybiškas darbo vietas;
13. pabrėžia, kad kovai su jaunimo nedarbu skiriamas ES finansavimas gali būti naudojamas iki 2014 m., visų pirma pakeičiant turimų struktūrinių fondų programavimą ir visiškai panaudojant 60 milijardų eurų, kuriuos skiria Europos investicijų bankas, kaip teigiama Susitarime dėl ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo; palankiai vertina tai, kad perskirta ir greičiau paskirstyta 16 milijardų eurų iš struktūrinių fondų siekiant remti jaunimo įsidarbinimo galimybes ir padėti MVĮ gauti finansavimą;
14. ragina Komisiją aktyviai prašyti paramos ir skatinti imtis iniciatyvos bei taikyti kitas bendradarbiavimo su privačiuoju sektoriumi formas kovojant su jaunimo nedarbu; ragina Europos investicijų banką prisidėti prie Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo, pvz., susiejant paskolas ir darbo bei mokymo vietų kūrimą arba remiant dvejopų švietimo sistemų plėtrą; tačiau pabrėžia, kad EIB paskolos turėtų papildyti, o ne pakeisti ES finansavimą dotacijomis;

Kova su jaunimo nedarbu nacionaliniu lygmeniu

15. pabrėžia, kad investicijos į jaunimo užimtumą privalo būti pagrindinė socialinių investicijų strategijų dalis;
16. ragina vadovautis plataus užmojo holistiniu politiniu požiūriu, pagal kurį švietimo, mokymo, užimtumo ir savarankiško darbo iniciatyvos visam jaunimui ir visais lygmenimis būtų vertinamos integruotai; pažymi, kad labai svarbu tinkamai orientuoti perėjimą tarp skirtingų švietimo ir mokymo krypčių bei pripažinti kompetenciją, paremtą neformaliu ir neinstituciniu mokymusi; pabrėžia, kad užtikrintos pajamos ir pasitikėjimas darbo rinkos galimybėmis yra būtinos prielaidos renkantis aukštąjį mokslą ir kad jauniems žmonėms, kurių atskirties pavojus didesnis, tai daro didelį poveikį;
17. yra labai susirūpinęs dėl valstybių narių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių biudžetų sumažinimo, todėl pabrėžia, kad reikia reformuoti valstybių narių švietimo sistemas naudojant nacionalinius ir ES išteklius, siekiant, kad jaunimo švietimas būtų ekonomiškai efektyvesnis ir konkurencingesnis;
18. ragina valstybes nares imtis ryžtingų kovos su jaunimo nedarbu priemonių, visų pirma imantis veiksmų, kad būtų išvengta mokyklos ar profesinio mokymo ir gamybinės praktikos programų nebaigimo (pvz., įdiegti dvigubą švietimo sistemą ar kitas tiek pat veiksmingas sistemas), ir parengti išsamias strategijas, skirtas nedirbančiam, nesimokančiam ir profesiniame mokyme nedalyvaujančiam jaunimui (angl. *NEET*);
19. pabrėžia, kad socialinės investicijos į jaunimą gali būti užtikrinamos įvairiausiais būdais, be kita ko: plėtojant mokyklų, mokymo centrų ir vietas ar regioninių įmonių partnerystę;

rengiant tikslinių kokybiškų mokymų ir aukštos kokybės jaunimo stažuočių programas ir profesinio mokymo programas bendradarbiaujant su įmonėmis, rengiant programas, pagal kurias vyresni darbuotojai remtų jaunuolius ir kurios būtų skirtos įdarbinti ir mokyti jaunimą įmonėje arba užtikrinti sklandesnę perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką; skatinant jaunimą dalyvauti visuomenės gyvenime; skatinant judumą regionų, Europos ir tarptautiniu mastu, toliau siekiant užtikrinti geresnę abipusę kvalifikacijos ir įgūdžių pripažinimą; taip pat pabrėžia, kad socialinės investicijos gali būti užtikrinamos kartu su veiksmingomis padoriais darbo ir gyvenimo sąlygas užtikrinančiomis paskatomis, kaip antai jaunimo įdarbinimo subsidijavimas arba jų socialinio draudimo įmokų mokėjimas, siekiant paskatinti viešojo ir privačiojo sektoriaus darbdavius samdyti jaunimą, investuoti ir į darbo vietų jaunimui kūrimą, ir į nuolatinį jų mokymą bei įgūdžių tobulinimą dirbant, taip pat remti jaunimo verslumą;

20. ragina valstybes nares pasinaudoti patirtimi ir išbandyta praktika, ypač tų valstybių narių, kuriose žemas nedarbo lygis, ir išnagrinėti, ar tokios koncepcijos, kaip dvejopa švietimo sistema, profesinis mokymas ir rengimas bei jau įgyvendintos jaunimo garantijų iniciatyvos, galėtų būti pritaikytos jų nacionalinėse sistemose; pabrėžia, kad dvejopa profesinio švietimo sistema ir gretutinės studijos, ypač daug dėmesio skiriant praktikai, ekonominės krizės metu ypač pasiteisino, nes jaunimui buvo lengviau įsidarbinti ir dėl to sumažėjo jaunimo nedarbo lygis, ir todėl ragina krizės paveiktas valstybes nares apsvarstyti galimybę pertvarkyti savo mokymo sistemas pagal šias gaires;
21. pabrėžia, kad krizės paveiktose šalyse jaunimo nedarbo lygis šiuo metu ypač kelia nerimą; todėl ragina Komisiją įvertinti krizės įveikimo priemones jų poveikio jaunimo nedarbui aspektu, taip pat ragina valstybes nares ir Komisiją apsvarstyti, ar nereikėtų nutraukti tų krizės įveikimo priemonių, jei jos gilina jaunimo nedarbo problemą;
22. ragina valstybes nares pagerinti verslo įmonių iš švietimo sektoriaus bendradarbiavimą visais lygmenimis siekiant tobulinti mokymo programų ir darbo rinkos poreikių suderinimo metodus, pvz., plečiant sektorių įgūdžių sąjungas ir žinių sąjungas; pabrėžia, kad reikia lankstesnių mokymo programų siekiant geriau prisitaikyti prie būsimos darbo rinkos plėtros;
23. pabrėžia, kad valstybės narės turi pagerinti paramą savarankiškai dirbančiam jaunimui, tuo pat metu užtikrindamos, kad jaunimas nesusidurtų su nemokumo ir fiktyvaus savarankiško darbo problemomis;
 - o
 - o o
24. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai.